

GK-014003

Seat No. _____

B. A. (Sanskrit) (Sem. IV) Examination

March / April – 2019

BAOOE - 402 : Sanskrit

(Pratignayayaugandharayan) (प्रतिज्ञायौगन्धरायणम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એકનો અનુવાદ કરો.

04

(1) रिपुनृपनगरे वा बन्धने वने वा

समुपगतविनाशः प्रेत्य वा तुल्यनिष्ठम् ।

जितमिति कृतबुद्धिं वश्चयित्वा नृपं तं

पुनरधिगतराज्यः पार्श्वतः श्लायनीयम् ॥

(2) कुलं तावच्छलाध्यं प्रथमामभिकाडकषे हि मनसा

ततः सानुक्रोशं मृदरपि गुणो ह्येष बलवान् ।

ततो रूपे कान्तिं न खलु गुणतः स्त्रीजनभयात्

ततो वीर्यदग्रं न हि न परिपाल्या युवतयः ॥

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક સસંદર્ભ સમજાવો.

03

(1) जाग्रतोऽपि बलवतरः कृतान्तः ।

(2) दुहितुः प्रदानकाले दुःखशीला हि मातरः ।

(ક) નોંધ લખો. (કોઈપણ એક)

07

(1) ' प्रतिज्ञायौगन्धरायणम् '। शीर्षक

(2) હંસકવૃત્તાંત

અથવા

યૌગન્ધરાયણનું પાત્રાલેખન કરો.

૨ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એકનો અનુવાદ કરો.

04

(1) सेनाभिर्मनसानुबद्धजधनं कृत्वा जवे वारणं

सिंहानामसमाप्त एव विरुते त्यक्त्वा सविन्ध्यं वनम् ।

एकाहे व्यसने वने स्वनगरे गत्वा त्रिवर्णां दशां

येनैव द्दविरदच्छलेन नियतस्तेवैन निर्वाह्याते ॥

(2) मदवाक्यैः परिखिधमानहृदयं रोषात् प्रमत्ताक्षरैः

पारब्धेषु नयच्छलेषु तुलितं तुल्याधिकारोज्झितम् ।

सूक्तेः शास्त्रविनिश्चितैर्विरहितं बुद्धयाधिकं वंचितं

द्रष्टुं मल्लमपक्रियाविनिहतं व्रीलादिवाधोमुखम् ॥

GK-014003]

1

[Contd....

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક સસંદર્ભ સમજાવો.	03
(1) તુલ્યેડપિ કાલવિશેષે નિશૈવં બહુદોષા વન્ધનેષુ ।	
(2) અપશ્ચાતાપકરઃ ખલુ સંત્તિધર્માણાં મૃત્યુઃ ।	
(ક) નોંધ લખો. (કોઈપણ એક)	07
(1) ઉન્મત્તકનું દ્રશ્ય	
(2) સુવર્ણઝરી પ્રસંગ	
અથવા	
ભાસ સમસ્યા પર નોંધ લખો.	
3 (અ) નોંધ લખો. (કોઈપણ એક)	04
(1) ભાસનું જીવન	
(2) ભાસની રામાયણ પર આધારિત કૃતિઓ	
(બ) માઝ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો . (કોઈપણ દશ)	10
(1) વર્ષાસુ મયુરાઃ (નૃત્યતિ, નૃત્યામિ, નૃત્યન્તિ)	
(2) કન્યાઃ છાત્રાલયે (વસન્તિ વસથ, વસામઃ)	
(3) તે ગુરુકુલે વેદં (પઠન્તિ, પઠતિ, પઠસિ)	
(4) સીતા કુત્ર (વર્તતે, વર્તેતે, વર્તન્તે)	
(5) ત્વં તત્ર કિં (કરોષિ, કરોતિ, કરોમિ)	
(6) ભગવતી સર્વત્ર (વસતિ, વસામિ, વસસિ)	
(7) આવયોઃ રૂપ ઓળખાવો.	
(8) ત્વયિ રૂપ ઓળખાવો.	
(9) બાલા શબ્દનું સપ્તમી એક વચનનું રૂપ લખો.	
(10) કૃષ્ણે ગુણાઃ અસ્તિ । આ વાક્ય ખરું છે કે ખોટું ?	
(11) નર્તકી નૃત્યતઃ । વાક્ય સુધારો.	
(12) છાત્રઃ પઠતિ । આ વાક્યને દ્વિવચનમાં મૂકો.	
4 નોંધ લખો. (કોઈપણ બે)	14
(1) પ્રતિજ્ઞાયૌગન્ધરાયણનું વસ્તુગૂંફન	
(2) ભાસની નાટ્યકલા	
(3) ભાસની શૈલી	
(4) ભાસનાં નાટકોમાં તત્કાલીન સમાજનું ચિત્ર	

૫ (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

07

- (1) પ્રતિજ્ઞાયૌગન્ધરાયણ કેટલા અંકનું નાટક છે?
(A) 4 (B) 6 (C) 8
- (2) ઉદયનનો અંગરક્ષક કોણ છે ?
(A) યૌગન્ધરાયણ (B) સાલક (C) હંસક
- (3) ઉદયન કયા વનમાં જાય છે ?
(A) નાગવન (B) નીલવન (C) મધુવન
- (4) વિદૂષક કયા વેશે ઉજ્જયનીમાં પહોંચે છે ?
(A) બ્રામણ (B) ભિખારી (C) સન્યાસી
- (5) ઉદયનને છોડાવવા માટે યૌગન્ધરાયણ કયો વેશ ધારણ કરે છે ?
(A) શ્રમણક (B) ઉન્મત્તક (C) ડિંડિક
- (6) આ નાટકમાં યૌગન્ધરાયણ કેટલી પ્રતિજ્ઞા કરે છે ?
(A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર
- (7) અસ્મદ્ નું સપ્તમી એકવચનનું રૂપ કયું થાય ?
(A) આવયોઃ (B) અસ્માસુ (C) મયિ

(બ) જોડકાં જોડો.

07

(અ)	(બ)
(1) હંસક પ્રસંગ	(A) સન્યાસી
(2) સુવર્ણગ્રી પ્રસંગ	(B) સ્થાપના
(3) યૌગન્ધરાયણ	(C) ડિંડિક
(4) વિદૂષક	(D) પ્રથમ અંક
(5) રૂમણ્વાન	(E) શ્રમણક
(6) ઉન્મત્તક	(F) ચોથો અંક
(7) પ્રસ્તાવના	(G) દ્વિપાયન